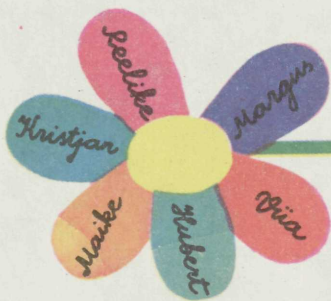

TÄHKE

NR. 8
ISSN 0134-2266
1982

TÄHTI TÄHEKE

TERE, «TÄHEKE»!

Minu tuba on praegu justkui doktor Dolittle'i postkontor. Ainult abilisi — vahvat parti ja truud koera — mul pole. Pean üksi toime tulema ning oma tähelastele pikad kirjad kirjutama. Küll mul on hea meel, et nad hästi puhkavad ning mind unustanud pole! Lugege teiegi, mida nad mulle kirjutavad.

TÄHTI

Tere! Olen ema ja isaga Kaukasuse mägedes. Söitsime siia autoga ja võtsime isegi 3-aastase venna kaasa. Eile õhtul panime väikese jõe äärde, telgi püsti. Süütasime lõkke ja kuulasime vee vulinat. Ilus. Tead, kuidas siin kajab. Hüüad midagi ja iga kaljusein vastab. Hõikasin meie klassi oktoobrilaste nimesid. Ja korraga oli mul niisugune tunne, nagu oleks kogu klass minu ümber. Kui koju tagasi jõuan, kutsungi kõik meie klassi õpilased kuulama, kuidas reis läks. Sina tule ka.

Reelike

Mina aitan heina teha. Vanaema ja vanaisa tõstavad heina hanguga koor-masse ja ma sõtkun kõvasti kinni. Esimene koorem sai kõrge nagu tele-forn. Kartsin alla ronida. Mulle meeldib siin väga. Olen pruun nagu neeger ning saan jões palju ujuda. Varsti sõidan linna tagasi. Kool algab. Vanaema ja vanaisa on siis kurvad. Mina olen ka.

Hubert

Olin juuniku pioneerilaagris. Meie rühma kasvataja oli Priit. Ta oli pio-neerilaagri luge pikem poiss. Käisime koos pärnaõisi korjamas. Ronisin puu all Priidu kukile ja muudkui napsasin õisi. Kui üks oks sai tühjaks, läks Priit teise juurde.

Kuid leesikalehtede ja kummeliõite kogumisel oli Priidust vähe abi. Kuni tema üks kord kummardas, olime meie juba kolm korda saaki korvi pan-nud. Sain ravimtaimede kogumise ülesande ilusti täidetud. Kevadel mõt-lesin küll, et ma ei tule sellega toime.

Margus

Olen maal külas tädipoeg Otil. Tal on nii palju tegemist, et meil pole aega isegi röövlimängu mängida. Hommikust peale rassib — käib lehmi karja-tamas, toob jänestele süüa, läheb heinamaale heina riisuma, lõhub pliidi-puid. Kutsusin teda linna meie juurde elama, seal on kergem. Tema pol-nud nõus. Ütles, et talle siin meeldib. Lubas pärast kooli lõpetamist siin-samas autojuhiks hakata. Kutsus mindki. Pean mõtlema. Autoga meeldib mulle sõita küll.

Kristjan

Tere, Tähti! Ma juba natuke ootan 1. septembrit. Proovisin koolivormi sel-ga. See oli nii lühikeseks jäänud, et tuleb uus osta. Läheme emaga kooli-laadale. Kindlasti saan sealt ka uued kingad, sussid ja dressid. Olen selle suvega palju suuremaks kasvanud. Sa ei tunne mind ära!

Maibe

Tähti, mine vaata, kui ilus on meie koolimaja. Puhas ja värskelt värvitud. Ootab meid!

Viia

Äikese eel

ELLEN NIIT

Esimesed maasikad

SUUR MUST PILV TÕUSIS TAEVA. ILM OLI SINILILLA. KAIA JA KAAREL JOOKSID MIS JÕUDSID. VILI PÖLLUL OLII NII VALUSKOLLANE. FARMI JUURES TÕUSIS VALI TUUL. TUUL PÕÖRAS PUUD PAHEMPIDI. TAEVAST LANGESID SUURED PII-SAD. KAIA JA KAAREL JOOKSID FARMI VARJULE.

KAIA JA KAAREL KORJASID MAASI-KAID KÕRTE PEALE. MAASIKAD OLID ÜHEST PÕSEST PUNASED. MÕ-NI MAASIKAS ÕITSES ALLES. TAE-VAS OLII NII KÕRGE. ÕHK VIRVEN-DAS KADARIKUS.

KAIA SAI KÕRRE TÄIS. KAARLI KÕRS EI OLNUD VEEL TÄIS. KAAREL KORJAS MUIST MAASIKAID KÕHTU. AGA KA KÕHT EI SAANUD TÄIS. «KORJAME KARIKAKRAID KA,» ÜT-LES KAIA. «KARIKAKRAD TEEVAD EMALE SAMUTI RÕÖMU.»

Memme leib

MEIE EMAL OLII MEMM. MEMM OLII EMA VANAEMA. MEMM TEGII KO-DUS MUSTA LEIBA. MEMME LEIB OLII MAGUS. MEMME LEIB LÕHNAS KUI MEELETU.

MEMME MAJAS OLII SUUR LEIVA-AHI. AHI OLII MÕNUS JA SOE NAGU MEMM ISE. MEMME AHJU MAHTUS MITU SUURT LEIBA.

AHJU MAHTUS KA KAAPEKAKUKE. KAAPEKAKK OLII LASTE OMA. LAP-SEID ISE OLII MEMME OMAD.

Illustreerinud JARÕNA ILO

ENO RAUD

Maasikad ja tüdrukud

SUVEPÄIKE VÄRVIB MAASIKAD PUNASEKS, VÄIKESED TÛDRUKUD AGA VÄRVIB TA PRUUNIKS. NII JUHTUBKI, ET PRUUNID TÛDRUKUD KORJAVAD PUNASEID MAASIKAIK.

Suve hääled ehk vaikne suverahu

SUVEL ON ÕIGE PALJU HÄÄLI. SUVI LAULAB LINDUDEGA JA SUMISEB MESILASTEGA JA PÛRISTAB PÛRNIKATEGA JA SIRISTAB ROHUTIRTSUDEGA JA KAHISTAB TUULEGA. KA LEHMADE AMMUMINE KARJAMAAL JA VIKATI LUISKAMISE HÄÄL NIIDUL ON SUVE HÄÄLED. KUI AGA KÕIK SUVE HÄÄLED OMAVAHEL LIITA, SAAME KOKKU VAIKSE SUVERAHU.

Hobune

SUVEL MAAL VÕIB MÕNIKORD KA HOBUST NÄHA. HOBUNE ON TARK JA TUGEV LOOM. SIIS, KUI TRAKTOREID VEEL EI OLNUD, TEHTI HOBUSEGA ÄRA KÕIK NEED RASKED PÕLLUTÕDD, MIS PRAEGU TEHAKSE TRAKTORIGA. TRAKTOR ON HOBUSEST VÕIMSAM. HOBUNE AGA ON SELLE POOLEST PAREM, ET TA RÕOMUSTAB, KUI TEDA SÕBRALIKULT PATSUTADA VÕI KUI TALLE KÄEST LEIVATÛKKI ANDA. MUIDUGI VÕIB PATSUTADA KA TRAKTORIT, AGA SELLEL POLE ERILIST MÕTET. JA LEIBA EI MAKSA KÛLL TRAKTORILE ÛLDSE PAKKUDAGI.

Pildistanud TIIT KOHA

Igal jaanuarikuul tunnistatakse meil üks eelmise aasta jooksul ilmunud lasteraamatutest kõige paremaks ning sellele määratakse Juhari Smuuli nimeline preemia. Tänavu sai preemia Harri Jõgisalu raamat «Kärp», mis jutustab loomade ja lindude elust.

Enamikus Harri Jõgisalu raamatutes on juttu loodusest. Seetõttu nimetatakse teda sageli loodusekirjanikuks. Aga Harri Jõgisalu on kirjutanud palju ka lastest. See on üsna loomulik. Kes siis peaks veel paremini tundma Sassisid ja Jassisid kui kauaaegne kooliõpetaja, Eesti NSV teeneline õpetaja Harri Jõgisalu.

Kirjaniku viimane lasteraamat, Kihnu saarest ja tema elanikest jutustav õige paks teos, ootab praegu kirjastuses trükkimist. Aga autori mõtted on juba uute ridade juures — ridade juures, mis pajatavad meie vaarisadega juhtunud naljakatest lugudest sel kaugel ajal, mil ei tuntud veel autot ega lennukit, televiisorist rääkimata.

Augustikuu viimasel nädalal saab «Tähekesel» hea sõber Harri Jõgisalu 60-aastaseks.

PALJU ÕNNE!

HARRI JÖGISALU

Vana-Manni jutt

Illustreerinud TIIT ALLIKVEE

Ühel õhtul, kui laual oli kruubi- ehk kihnu keeles ütelda suurmapuder, igaühel ports taldriku peal, võisilm sees ja piimakruus kõrval, rääkis Mann ühe loo. Jutt oli sellest, kuidas tema ükskord, kui veel noor oli, suurel maal kalavooris käinud ja kuskil peres ka suurmaputru söönud. Nemad olnud isaga seal öömajal. Regi jäänud õue, hobune lastud rehe alla, isa ja tema saanud peretuppa ahju äärde õlekoo peale. Olnud lahke pererahvas, kutsunud kihnlased ka seltsis lauda õhtust süüa.

«Eks me andnud öömaja eest kala ka,» ütles Mann oma jutu kinnituseks ja jätkas siis pudrusöömise lugu. «Laua peal oli kaks suurt savikaussi. Ühe sees auras puder ja teises oli paks hapupiim, kausside kõrval iga sööja jaoks puulusikas seliti. Nüüdsel ajal niisugustega enam ei süüda. Kausi keskel pudru sees oli rasvasilm ka. Süüjaid oli omajagu — peremees, perenaine, neli või viis last ning meie, kaks kihnlast, mina oma isaga. Meile anti ka lusikad pihku.

Peremees võttis lusikaotsaga putru, kastis rasva sisse, tõmbas lusikatäie

suus ilusasti siledaks, nii et lahtised suurmaterad jäid keelele. Siis käis pudrulusikas piima sees ja alles seejärel kadus suutäis oma õigesse paika. Kui peremehe lusikas oli pudrus käinud, ulatas perenaine oma jao kaussi, kastis rasvasilma, tõmbas keele peal siledaks, uputas piimas ja pistis suhu. Lapsed ei tohtinud enne putru võtta, kui meie, külainimesed, olime oma korra kausist võtnud. Lastel oli pudruvõtmise järjekord käes: lusikas pudru sisse, puder rasvasilma, lusikatäis suus siledaks ning säuhti! piima seest läbi ning ruttu suhu. Järgmine kord läks veel kiiremini. Ei meie isaga jõudnud järele. Vaatasime rohkem, kuidas pererahva lusikad järjekorras käisid, pudru- ning piimakauss natukese ajaga tühjaks tehti. Kas kõigil kõhud täis said, seda ei küsitud. Süügikord peetud, mis seal muud rääkida. Üks pisike põnn tuli küll emale kurtma, et temal jäänud kõht tühjaks. Ema katsus järele, kas on tühi. Pigistas korra lapse kõhtu ning leidis, et ei ole tühi midagi, punnu kõva küll. Lapsel polnud rohkem midagi rääkida. Ega siis muidu öeldud: millal koeral nälg ehk lapsel kõht tühi!»

KALJU SAABER

Mammuti hammas

Mul on kodus riulil mammuti hammas. Malsmaal ei ole varem ega hiljem elanud teist niisugust looma, kel oleks nõnda pirakas hammas. Just nagu pool telliskivi. Just nagu känd, mil juureotsad veel küljes. Vähesed külalised on ära mõistatanud, et see on hammas. Veel vähesemad julgevad öelda, et see hammas on ligikaudu viisteist tuhat aastat vana. Miks mul on selline hammas riulil! Ikka selleks, et hambavalu majja ei tuleks! Kord, viibides kaugel Siberi külas, piinas mind hirmus hambavalu, nii et silmist löi sinist tuld. Peres, kus ma ööbisin, elasid lahke eit ja taat. Taat oli jahimees, eit kasvas karusloomi ja korjas metsaande. Nii et nad olid justkui metsavana ja metsaema. Ja mõlemal oli oma kallist külalisest hale meel. Taat proovis ikka oma viguritega: käskis samagonniga ehk põletatud viinaga hammast tuimendada, siis läheb valu üle ja meel heaks. Samagonni on aga vastik suus hoida, pargib kurgulae valgeks, aga sülitad punnsuutäie välja, hakkab valu uuesti oma jonni ajama. «Toon sulle ise hambavalurohtu!» lubas eit seepeale ja läks üle õue aita. Tuli tagasi, mingi pruunikashall kivi peos. Mõtlesin juba, et selle nõiaesemega tahetakse mul hammas välja lüüa, ja

külm judin jooksis üle selja. Kuid eit pani kivi lauale, silmad kavalalt nirkis, ja ütles: «Vaata seda, pojake! See on mammuti hammas. Vaata ja mõtle, mis-sugune umbvalu võis ikka mammutil olla!» Põrnitsesin hiigelhammast ja selle võimsaid juureotsi, mis jämedad kui mu sõrm. Ja mul hakkas häbi, et olin oma tillukese hamba valu nii suureks puhunud. Et ma ülepea nii hellik olen! Ja mida kauem ma mammuti hammast põrnitsesin, seda väiksemaks mu enda hambavalu jäi, kuni ma seda enam ei märganudki. Oli ju minu hammas mammuti oma kõrval niisama tilluke kui näiteks lääsetera õuna kõrval! Mammuti hammast pihku võttes oli mul kuri kahtlus, et see hammas valutab tänaseni, ehkki mammutid, kes seda umbvalu kurta võiksid, on ammuilma välja surnud.

«Annan ta sulle kaasa,» lausus eit hommikul lahkelt, «sul võib teda veel vaja minna.»

Nüüd ta siis seisab silme ees riulil. Lapsed käivad kikivarvul ja aupaklikult mammuti hambast mööda ning ei saa ütelda, et majas hambavalutralli just ülearu oleks!

Kaval Džörtan

Aserbaidžaaani muinasjutt
Ümber jutustanud JAAN RANNAP

Elas kord poiss nimega Džörtan. Muidu poiss nagu poiss ikka, ainult kangesti väikest kasvu. Ühel päeval ütles Džörtan emale:

«Lähen õige vanaema vaatama. Korjan sealtsulle pähkleid ka.»

Ema hakkas muretsema:

«Vanaema elab kaugel. Pikal teel võivad metsloomad sind ära süüa.» Džörtan ei kartnud metsloomi. Seadis end reisivalmis ja hakkas mäkke tõusma. Tõusis, tõusis, kui äkki karu vastas.

«Hei, Džörtan! Kohe pistan su nahka. Aga enne ütle, kuhu minek!»

«Ikka vanaema juurde,» vastas Džörtan. «Näe, kui hea, et sind kohtasin. Lasen vanaemal härja maha tappa, toon sullegi lihakäntsaka.»

«Ilus mõte, hea mõte,» kiitis karu. «Tee siis kähku!» Aga endamisi plaanitses:

«Las toob liha. Söön selle ära ja Džörtani veel pealekauba.»

Jätkas Džörtan teed, tõusis mööda mägirada kõrgemale ja kõrgemale, kui äkki hunt vastas. Hundil samuti tahtmiline poissi nahka panna. Džörtan jälle lubama:

«Oota väheke, kallis kaim. Toon sulle parem vanaema karjast rammusa lamba.»

Lambast kuulnud, laskis hunt Džörtanil edasi minna. Ise aga mõtles: «Too lammas, too. Söön lamba ja sinu ka veel lisaks.»

Vanaemal oli Džörtani küllatuleku üle väga hea meel. Kostitas teda hea ja paremaga, aitas emale viimiseks pähkleidki korjata.

Kui kojumineku aeg kätte jõudis, veeretask Džörtan teerajale suure kõrvitsa, uuristas sellesse noaga augu ja puges sinna peitu. Ise hüüdis:

«Hohoi, vanaema! Tõuka natuke kõrvitsat!»

Veeres kõrvits mööda mägirada allapoole, aga seal hunt ees.

Pidas kõrvitsa käpaga kinni ja küsima:

«Kuule, kõrvits! Ega sa Džörtani juhtunud nägema!»

«Nägin, nägin,» kostis Džörtan kõrvitsa seest. «Tuleb lihakoormaga allamäge. Anna mulle nüüd väike vops, et ma edasi veereks.»

Veeres, veeres kõrvits jälle mööda rada, aga seekord seal karu ees. Pidas käpaga kõrvitsa kinni ja samuti pärima:

«Kuule, kõrvits! Ega sa Džörtani juhtunud nägema!»

«Nägin, nägin,» kostis Džörtan kõrvitsa seest. «Tuleb muudkui allamäge, ise lihakoorma all küürus. Anna mulle nüüd väike müks, et ma edasi veereks.»

Koduvärvas jäi kõrvits taha taha pidama. Džörtan puges välja, viis pähklikoti emale. Aga kõrvitsa palus emal katuse varju tõsta.

«Džörtan, Džörtan!» imestas ema. «Kõrvits on ju sinust suurem. Kuidas sa jaksasid seda kaasa tuua!»

«Eks hunt ja karu aitasid,» vastas Džörtan.

KAS VÄIKESTEL PUNASTEL REBASTEL
ON KA HAMBAMURDMISE AEG,
JA NENDELGI NII NAGU LASTEL SUUS
ON JUSTKUI LAGUNEND AED!

MIS SIIS SAAB, KUI SELLISEL AJAL JUST
ON KA KANAMURDMISE AEG!
EKS KADUMA LAHE SIIS JAHIRÖÖM,
SEST SUUS ON JU LAGUNEND AED...

JA KUMMA NAD MURDMATA JÄTAVAD!
KAS HAMBAD VÕI HOOPIS KANA!
JA ON NAD SIIS TAIMETOITLASED
NING HELBIVAD MULGI KAMA!

Väikestel punastel rebastel

VENDA SÖELSEPP

Kollane telefoniputka

TÄNAVANURGAL NUTAB
KOLLANE TELEFONIPUTKA:
«MINU KAUDU KÕIK TE RÄÄGITE,
KUID MINUGA ÜLDSE EI RÄÄGI TE.
AINA VÖÖRASTE KÕNEDE KÕMA...
KUID MULLE — EI ÜHTEGI SÕNA.»

AGA MINA EI TAHA, ET TAL
MEEL OLEKS NUKKER JA NORUS.
JUBA MA NUMBREID VALINGI KETTAL,
JUBA TAL KOSTABKI MUSTAS TORUS:
«HALLOO! KAS KOLLANE PUTKA, SINA!
SIIN RÄÄGIN MINA...»

Munajutt

VLADISLAV KORZETS

Küünelõikaja laul

LEELO TUNGAL

EMA KLOPPIS KOGELMOGELIT.
«EMA ON PAI!» ÜTLES LAPS.
«LAPS ON PAI!» ÜTLES EMA.
MUNA AGA HÜÜDIS: «AI! AI! AI!»

MIS NEED KÜÜNED MAKSAYAD!
MITTE KÜÜNEMUSTAGI!
KÄÄRID NEID NÜÜD KAKSAVAD
EGA TUNNE TUSKAGI.

ÜKS JA KAKS,
NAKS JA NAKS —
SAAGU KÜÜNED LÜHEMAKS!
ÜKS JA KAKS —
ÜKS KÜÜS ON PAKS...

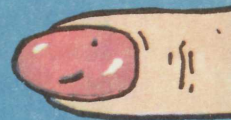
MIS SA PELGAD, PÖIDLASAKS!
LAPS PEAB PÖIALT RUSIKAS —
KÜÜS ON NAGU TIIGRIL TAL,
PÖIALT KARTES LUSIKAS
VARJAB ENNAST PLIIDI ALL.

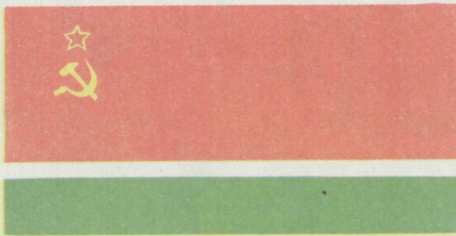
OH SA ARM
JA OH SA HIRM:
PÖIDLAL KÜÜS KUI MÜTSISIRM!

PISIKESED KAVALAD
VÄGA PAHAD ISIKUD
KÜÜNT SIIN LAULULAYANA
KASUTAVAD — PISIKUD...

ÜKS JA KAKS,
NAKS JA NAKS —
KA PÖIDLAKÜÜS SAI PARAJAKS!
MUSTUS MAHA NAKSITUD —
AITÄH, KÄÄRID-KAKSIKUD!

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

Leedumaa

Küllap sulle on tuttavad jalgrattad «Ereliukas» (eesti keeles «Kotkapoeg») ja «Kregždute» (eesti keeles «Pääsuke»). Kas sa ka tead, et neid valmistatakse Leedu NSV-s. Võtame nüüd õige need rattad ja teeme tiiru mööda Leedumaad. Seda küll mängult, sest päriselt sa suures teel sõita ei või. Ja ega nii pikka maad jaksaks vända ka.

Me ääres laiuvad põllud. Kõik, mis neil kasvab, on sulle tuttav: rukis, nisu, oder, kartul. Ainult lina ja suhkrupeeti näeme pisut rohkem. Kui läheme matkale juuni alguses, on majade ümbrus sireli-lõhna täis. Tuleta meelde: kodus sirelid veel ei õitsenud. Leedu on kolmest Balti liiduvabariigist kõige lõunapoolsem, sellepärast puhkevad õied paar nädalat varem. Ühel õhtul jääme laagrisse mere ääres. Paneme telgid üles, keedame lõkkele süüa ja jalutame veel enne päikeseloojangut mererannas. Kel õnne on, võib leida merevaigu-

GEDIMINASE TORN Vilniuse kesklinnas

rükikese. Liiva sees on seda küllalt raske märgata. Merevaigutükk on meekarva, tuhm ja krobeline. Kui viia merevaigutükk kunstniku kätte, valmistab tema sellest läikiva ehte. Särama ja läikima hakkab merevaik pärast lihvimist. Leedumaa merevaiguehted on üle maailma kuulsad. Merevaik on mereand. Maavarasid leidub siin vähe. On klaasiliiva, turvast, dolomiiti. Nüüd ongi aeg magama pugada. Õöd on üpris jahedad, seepärast poeme magamis-

kotti või jätame kampsuni selga. Päevane väntamisväsimus vajutab silmad otsemaid kinni. Hommikul ärkame vara, einestame linnulaulu saatel ja asume teele. Meie sõidame mängult, sellepärast jõuame juba õhtuks Vilniusse — Leedu NSV pealinna. Linn on suur, paneme rattad hoiule ja läheme jalgsi edasi. Erinevalt Riiast ja Tallinnast paikneb Vilnius sügaval sise-maal. Mõned aastad tagasi pühitses linn oma 650. sünni-

päeva. Kõigepealt seame samud pargi poole, kus asub vaateplatvormiga torn. Ronime üles. Linnale avaneb siit kena vaade. Näeme kaht jõge — Vilniat ja Nerist. Märkame ka, et parke on palju. Ühes neist silmame tuttavat kaarjat ehitist. See on Vilniuse laululava. Meie laululava meeldis leedulastele nii-võrd, et endile samasuguse ehitasid. Ülevalt vaadates paistab, et linnas on palju mägesid ja orge. Vilniuse arhitektid said NSV Liidu riikliku preemia selle eest, et oskasid majad, mäed ja orud kenasti kokku sobitada. Jalutame ka pisut vanalinnas. Vilniuse vanalinn on Tallinna omast noorem, sellepärast on siin tänavad laiemad. Järgmisel hommikul alustame tagasiteed. Ja ennäe: kui koju jõuame, lõhnavad sirelitest ka koduõued. Vahel on ikka tore jalgrattamatkal käia ja kaks korda sirelite õitsemist näha, kasvõi mängult.

VIIVI VARIKSAAR

KARU

Karu tunnevad kõik lapsed. Paljudel on ta oinud kalliks kaisuloomaks ja meeldivaks mänguseltsiliseks. Loomaaias ei väsi karud aga lapsi lõbustamast kahel jalal tatsumisega ja kommade mangumisega. Karu paksukarvaline kasukas, lühike jäme koon, ümarad kõrvad ja näiliselt kohmakas olek jätavad kuidagi heatahtliku ja usaldusliku mulje.

Vaevalt on maailmas loomaaeda, kus karusid pole. Kuid väga vähe on veel järele jäänud neid paiku, kus mesikäpp metsa vahel vastu võib juhtuda. Metsas ei taha ta inimestega silmitsi sattuda. Kipub vargsi kusagile kuusetihnikusse rettu pugema ja metsateele jääb vaid kentsakas, otsekui paljasjalgse inimese jälgede rida. Meiegi väikesel Eestimaal võivad need lapsed, kelle kodu suurte rabade ja paksude põlislaante läheduses, oma jalgu karuoti jälgedesse passitada. Karta ei pruugi nad seejuures sugugi, sest kuigi karul öeldakse olevat üheksa mehe jõud, pole ta suur murdja. Oma mürakat keha toidab ta peamiselt maasikate, vaarikate, mustikate, palukate, jõhvikate ning

lopsaka metsarohuga. Vahel sekka sööb ka sipelgaid, tõuke ja muud pudi-padi. Mesi meeldib talle väga. Selle saamiseks käib ta mõnikord öösiti isegi mesilates möllamas. Veel on üks toit, mida karu väga armastab. See on vahaküpseks saa-

Pruunkaru loomaaias. Pildistanud MATI KAAL

nud kaer. Augustikuul kaeraval-mimise ajal läheb karu koguni nii hasarti, et maldab mõnele kõrvalisele metsaäärsele põllule veel enne päikese loojangut maiustama minna. Siis on teda kõige kergem vaatama minna.

Talvel, kui mets jääb paksu lumevaiba alla, peituvad karud talikoopaisse ega söö kevadeni mitte midagi. Karude talikoopaid on mitmesuguse ehitusega. Mõned karud kaabivad suure sügava uru, teised poevad mahalangenud puu juurte alla, kolmandad heidavad lihtsalt tihnikusse puhkama. Lumi tuiskab neile peale ja mõne aja pärast pole märgata muud kui suurt lumemütsi. Sellel on jäätunud servadega auk sees, kust külma ilmaga kerged aurupilvekesed taeva poole tõusevad. Keset sügavat talve, kui lapsed parajasti pikisilmi näärivana ootavad, sünnivad karuema lapsed, nad on algul väga väikesed, pimedad ja abitud. Magava ema piima imemine turgutab neid aga kiiresti. Kevadel, kui karuema koos poegade pesa maha jätab, on noored karujõmmid juba paraja koera suurusel ning suudavad hommikust õhtuni emaga sammu pidada. Vahepehel laseb ema neil üksteisega möllata ja muid karutükke teha.

Karud on peaaegu igal maal, kus neid veel leida, võetud looduskaitse alla. Nii ka meil. Praegu elab karusid Eestis kokku umbes paarsada ja metsamehed püüavad teha kõik, et nad meie metsadest ära ei kaoks.

MATI KAAL

Jalutuskäik

ILUS LILL ON KANARBIK,
MÄND ON ROHELINE, PIKK.
NÜÜD ON KENA JÕGI EES
JA ON KALAKENE VEES.

KÖLLI MÖLS,
Tartu 8. Keskkooli
I b klassi õpilane

Nõialugu

Elas kord üks nõid. Ta elas paksus metsas tumedate kuuskede juures. See nõid armastas väga ajalehti lugeda ja armastas ka natuke nõiduda.

Ühel päeval läks nõid jänesepapi ajalehekioski juurde, et saada värsked ajalehti. Kuid kiosk oli kinni. Nõid koputas uksele: «Kop! Kop!» Kedagi ei tulnud. Nõid vihastas ja ütles: «Ma nõiun jänesele sarved pähe.» Oh häda! Tuligi jänesepapi, sarved peas, ja hakkas nõida taga ajama. Nõial olid ehmatusega nõiasõnad meelest läinud. Lõpuks sai ta suure kuuse otsa pakku ja tuletas võlusõnad meelde. Kohe nõidus ta jänesepapil sarved peast. Siis vabandas ta jänese ees väga viisakalt ja sai värsked ajalehed kätte.

KERTU PÖDER,
Tartu 12. Keskkooli
III b klassi õpilane

«Hanekarjane» — joonistanud TIINA LOODUS Tornimäe 8-kl. Koolist

«Töökojas» — joonistanud GUNNAR KAMAR Viljandi Pioneerimajast

«Ansambel «Apelsin»» — joonistanud MATS REPNAU Tallinna 46. Keskkoolist

Hiiglane

Astusin üle muinasmaa värava. Ja mis ma seal nägin! Imetilluke redel oli maas. Korruga hakkas see redel kasvama. Kasvas nii kõrgeks, et ulatus pilve ääreni. Seda mööda roomas siitkas. Kui ta pilvedeni jõudis, ei olnud ta enam siitkas, vaid pisitilluke mehike. Pisike mehike hüppas pilvevatti ja tantsis nii, et pilvevaht lendas maa peale. Igast pilvevahtipist kasvas uus tilluke mehike. Nad kogunesid kõik kokku ja korruga seisis nende asemel hiiglane. Hiiglane tegi endale pilvest padja. Viskas siruli ja norskas nii kõvasti, et redel purunes.

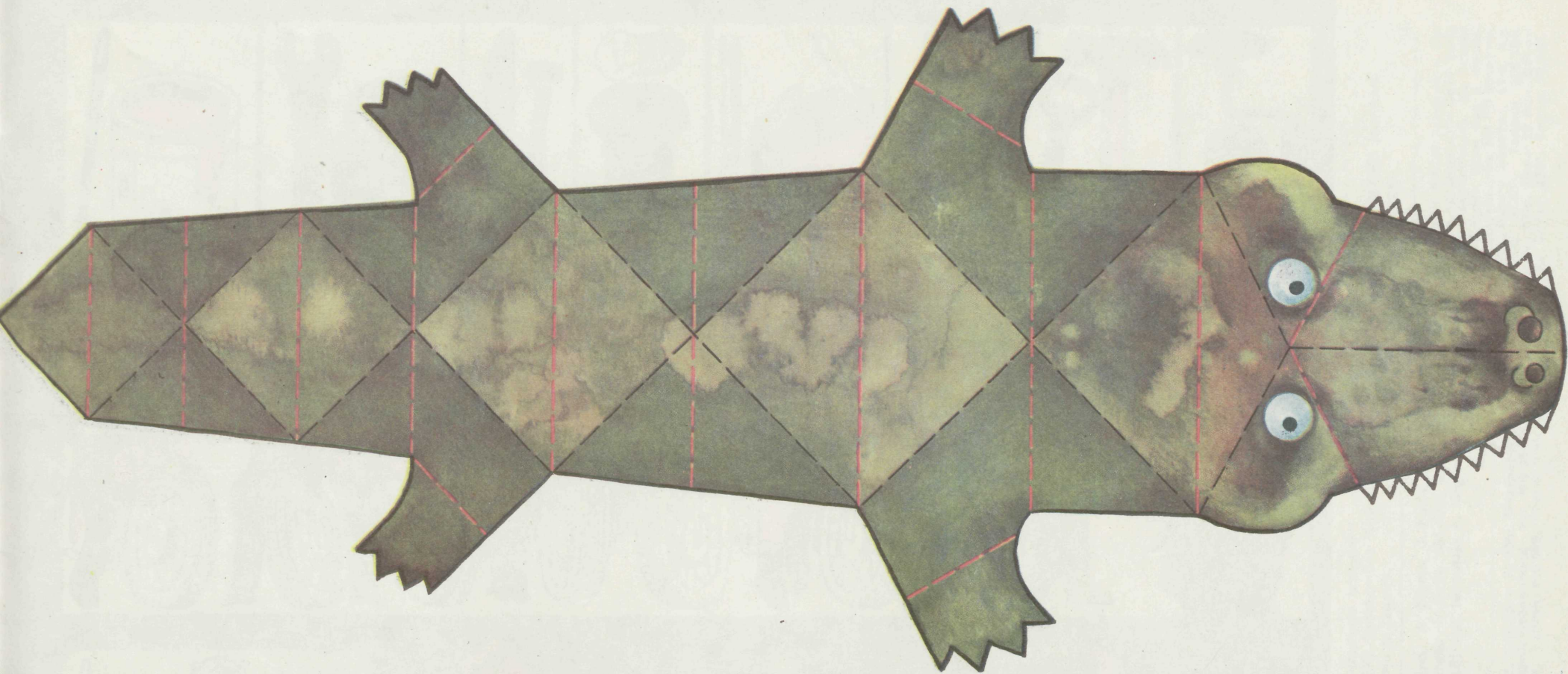
INDREK TEINBERG,
Paide 1. Keskkooli
II a klassi õpilane

Kangelastegu

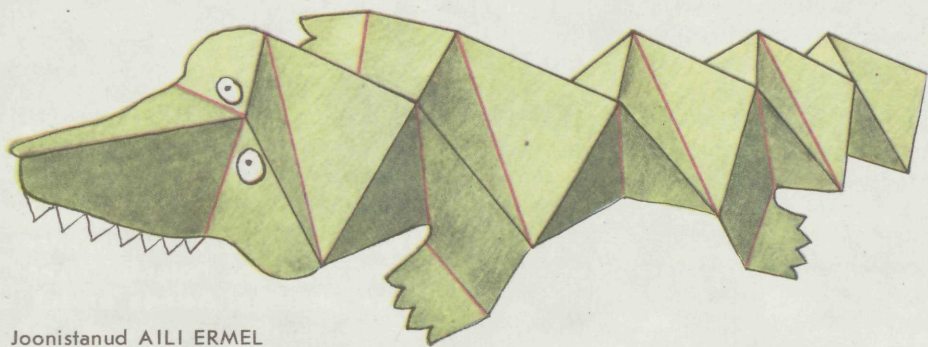
Ilm oli lõõmavalt soe. Kaks sõpra — Pitsu ja Laika sulistasid vees. Pärast ujumist mürasid kaldal. Kuid kešet müramishoogu kuulsid nad eba-meeldivat heli. Laika jooksis vaatama, Pitsu silkas talle järele. Nad nägid, et 3-aastane Viivika oli vette kukkunud. Ta oli tulnud nuku kleiti pesema, kuid libises. Koerad hüppasid vette, haarasid tüdruku riidest ja tirisid ta kaldale. Pitsu püüdis isegi vee peal liugleva nuku kleidi kinni.

Nüüd tuli minna Viivika emale teatama. Aga koerad ju inimkeelt ei oska. Nad sikutasid nii kaua ema kleidist, kuni ta õnnetuspaika tuli. Ema viis lapse tuppa, koerad heitsid väsinult murule puhkama.

KAILI SUKK,
Kose Keskkooli
III a klassi õpilane

SEDA ROHELIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÄSITÖÖLEHT

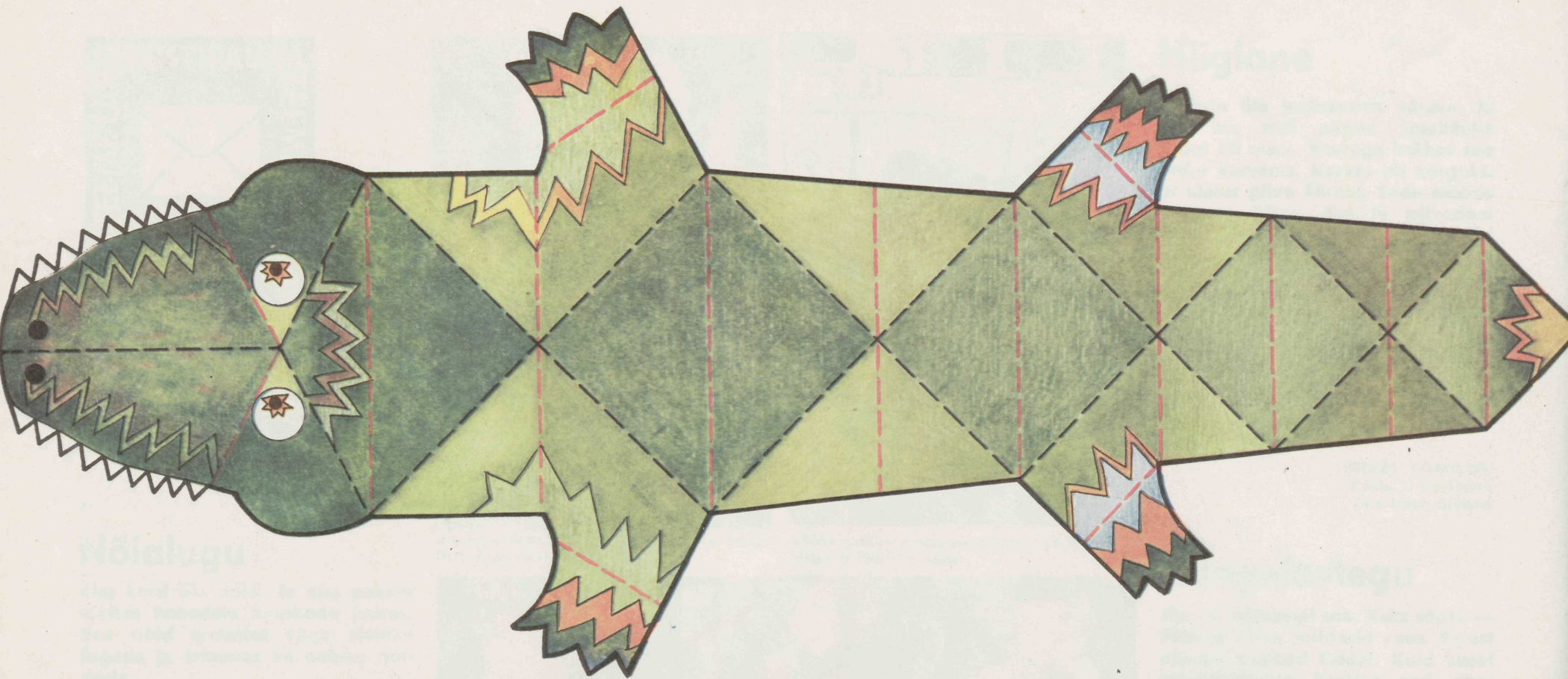
Joonistanud AILI ERMEL

Krokodill

VALI, KUMB KROKODILL SULLE ROHKEM MEELDIB JA LÕIKA SIIS MÕÖDA KONTOURJOONT VÄLJA. KÕIK KROKODILLI PEAL ASUVAD KONTOURJONED TÕMBA ÜLE KAS SUKAVARDA VÕI KÄÄRI-OTSTEGA.

VOLTIMISEL PEA MEELES, ET MUSTAL JOONEL PEAB VOLDI HARI ASUMA ÜLEVAL, PUNASEL JOONEL ALL.

VOLTIMIST ALUSTA PUNASTEST PARALLEELSETEST JOONTEST, S. T. SABA OTSAST. SEEJÄREL VOLDI RISTI ASETSEVAD MUSTAD JOONED NII, ET VOLDI HARI JÄÄKS ÜLES. NÜÜD VOLDI KROKODILLI PEA, SIIS JALAD JA KROKODILL ONGI VALMIS.

SEDA ROHELIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÄSITÖÖLEHT

UUDISHIMULIKELE

KUS ON EESTI SUURIM ELEKTRIIJAAM?

Eesti suurim on Leninliku Komsomoli nimeline Balti Soojuselektrijaam Narvas. See elektrijaam kasutab kütteks põlevkivi ja on ühtlasi maailma suurim põlevkiviküttega elektrijaam.

MILLAL HAKATI ŠOKOLAADI VALMISTAMA?

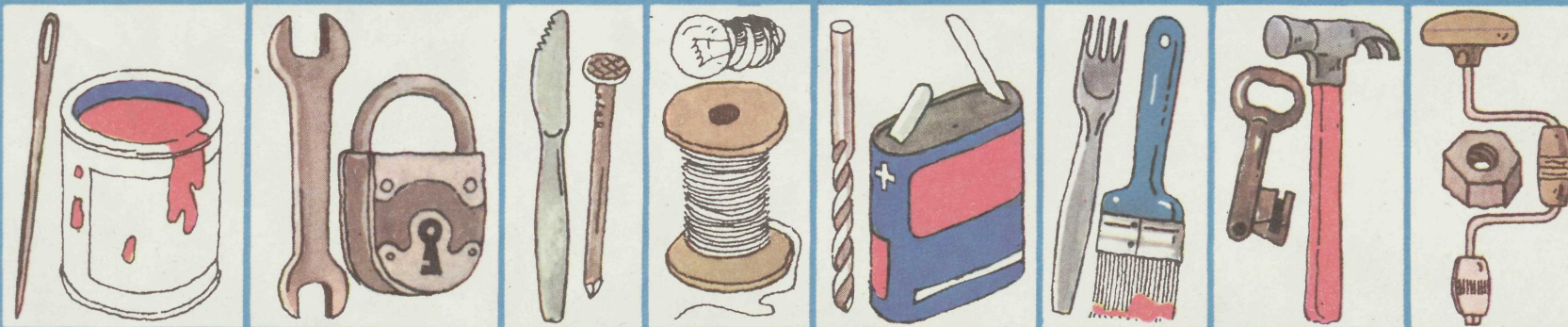
Šokolaadi leiutasid Ameerikasse rännanud hispaanlased umbes 400 aastat tagasi. Tööstuslikult hakati seda maiustust aga valmistama umbes 100 aastat tagasi.

Šokolaad koosneb peamiselt kakaost ja suhkrust. Kakaod saadakse kakaopuu viljadest. Igihalja suurte lehtedega kakaopuu viljad on punased, kurgitaolised. «Kurkides» olevad seemned pestakse, puhastatakse, kuivatatakse ja praetakse. Kui kakaoad peenestada, siis saadakse kakaopulber. Seda kasutataksegi joogi — kakao valmistamiseks. Kakaost rohkem juuakse

praegu vaid kohvi ja teed. Kakaoubadest võib eraldada ka kakaorasva ehk kakaovõid, mida kasutataksegi šokolaadi, küpsiste ja mitmesuguste kreemide valmistamisel.

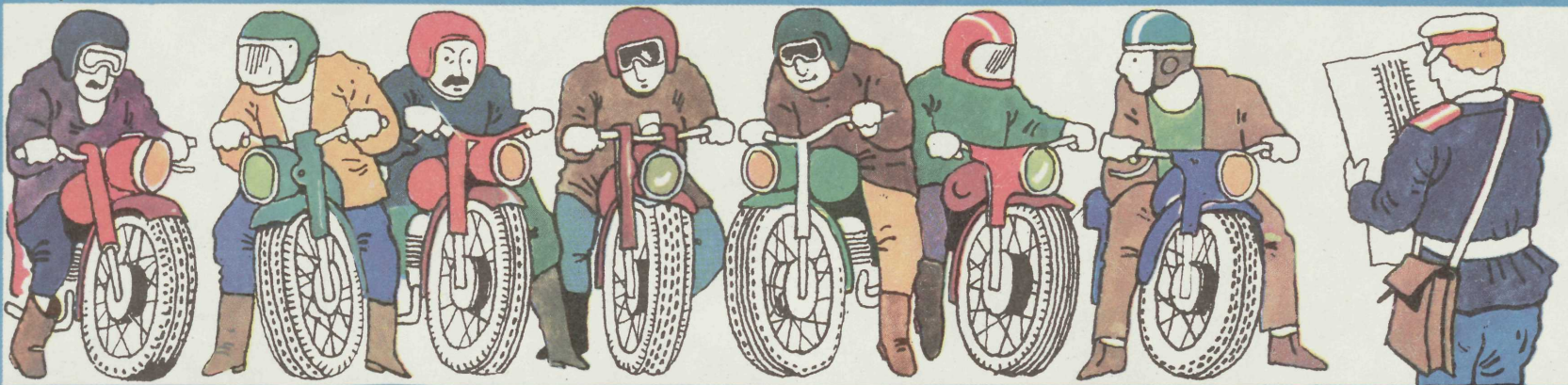
MIS ON VIKERKAAR?

Vikerkaart näeme siis, kui päike paistab ja samal ajal kuskil läheduses sajab. Päikesekiired peegelduvad vihmapiiskadelt tagasi ja tekibki vikerkaar. Mida suuremad on vihmapiisad, seda eredamad tulevad värvid. Kaare välimine äär on alati punane, seesmine violetne. Vikerkaart võib näha ka juhul, kui heleda prožektoriga valgustada pürskkaevu veepilve.

SEA ESEMED ÕIGESTI PAARIDESSE!

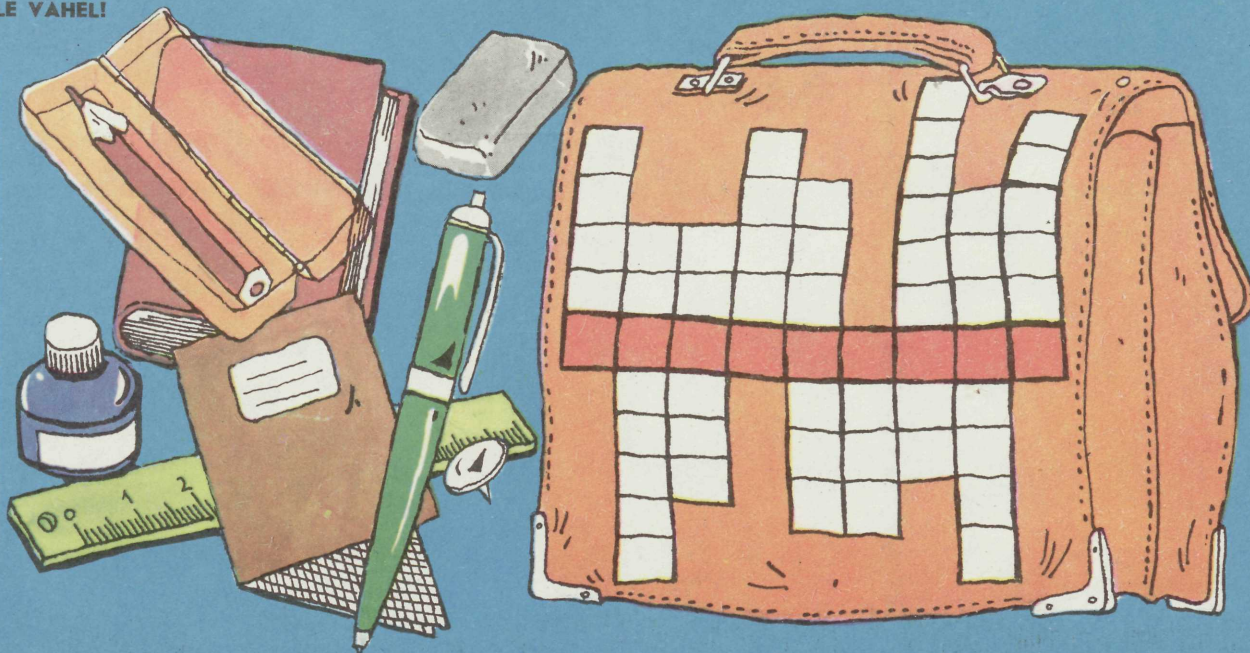
MISSUGUST MOTOORRATURIT OTSIB LIIKLUSINSPEKTOR!

LEIA 9 ERINEVUST KAHE KAARDIPOOLE VAHEL!

PANE ASJAD ÕIGESTI KOOLIKOTTI!

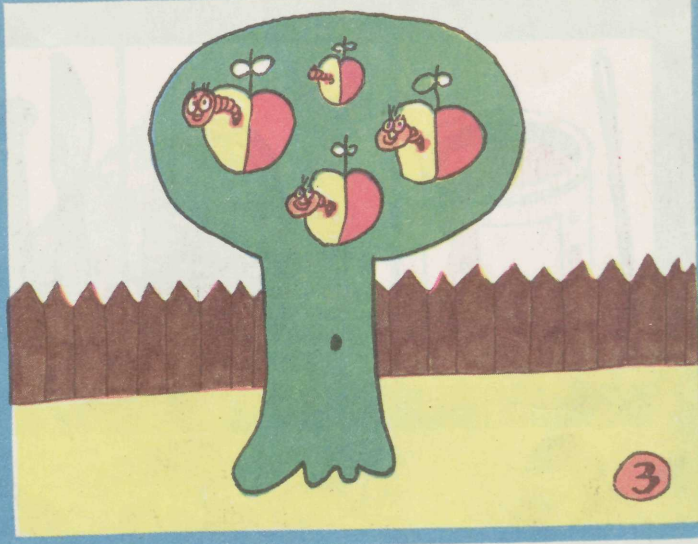
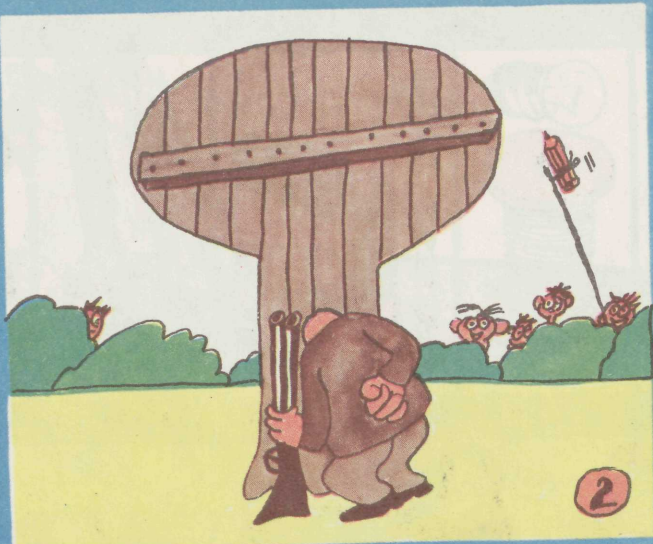
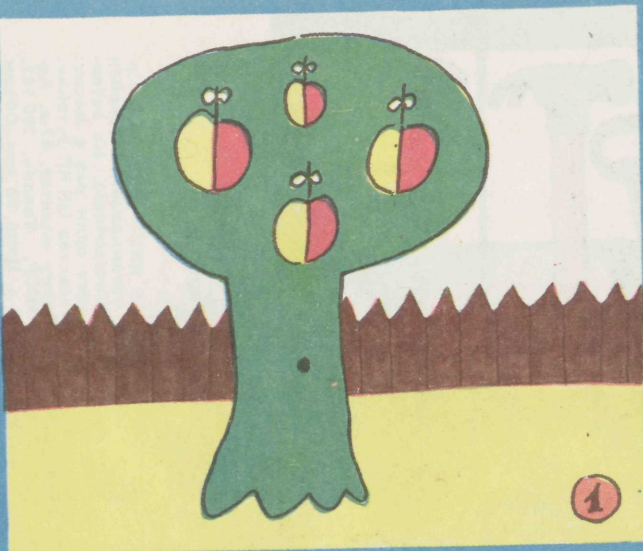
ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneerioraniseerimise Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 8 1982. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse address: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetuse käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kofkas, E. Mard, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mard 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 30. 06. 1982. Trükkida antud 20. 07. 1982. Trükkimise maksumus 8,0. MB-05456. Telemaksumus 2,00. Arvestuspoognaid 2,87. Tingvärvitõmmiseid 8,0. MB-05456. Telemaksumus nr. 2303. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel MARE VINDI joonistus «Hüvastijätt suvega».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Союза Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Tallinn, 200090. Парну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Tallinn, 200 101, Парну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ 2303. Тираж 73 000.

Joonistanud AVO PAISTIK

